

Prevenició d'incendis i desenvolupament forestal.

Perspectives per a la biomassa.

La tradicional indústria forestal ha complert amb els tres valors bàsics de qualsevol empresa: la internacionalització del seu producte, la valorització de la matèria primera local en un producte amb valor afegit econòmic i social, i, la distribució especialitzada del seu producte.

Així doncs, els recursos econòmics i esforços humans que en matèria de prevenció d'incendis forestals es fa des de les administracions està conduint a la aparició industrial d'un producte típicament local com és la fusta i, que està contribuint a la millora dels comptes d'explotació i conseqüentment a la sostenibilitat d'empreses i negocis a Catalunya i al Berguedà.

Amb la crisi del sector de la construcció, la indústria forestal ha orientat la seva producció a productes nous i a l'augment de valor dels productes tradicionals. Malgrat això, la forest no recupera els diners que es dediquen per la seva vigilància, conservació i aprofitament. Habitualment és el sector dels serveis que envolta el bosc el que se'n gaudeix d'aquest esforç, que esdevé titànic en època de crisis per a les administracions.

Aquests esforços des de la Diputació de Barcelona, estan orientats en dues línies de treball, una tradicional com és la vigilància, sensibilització i, manteniment de l'entorn i una segona més innovadora, com és el subministrament energètic, que està pujant de preu i obliga a fer servir altres fonts energètiques amb un elevat valor de coneixement tecnològic.

Els 31 municipis comarcals sumen esforços per donar suport a la resta d'institucions en la vigilància dels boscos. 12 rutes de vigilància i control per camins i pistes forestals on s'invertiran aquest any 406.151,34 euros per part de la Diputació i més de 21.818,64 euros per part dels municipis. La planificació pública per poder organitzar la gestió d'una emergència per incendi és revisarà en un terç dels municipis i en 28 del total s'hi farà participar a la ciutadania mitjançant un simulacre on hi participen tant institucions com és el municipi com les Associacions de Defensa Forestal (ADF) amb els propietaris i els voluntaris.

L'Associació de Propietaris Forestals Berguedà Verd que aquest any gestionarà més de 100.000 euros per poder afavorir el desenvolupament de les zones cremades fa vint anys amb l'objectiu de garantir unes rendes fustaneres futures, viables i rendibles està

fomentant tant l'entrada en funcionament de calderes públiques, com privades on donar un valor econòmic i energètic a la fusta i les restes forestals, i on la nostra comarca hi té un llarg recorregut.

Recentment s'ha inaugurat la caldera pública de Montmajor que dona calor a una xarxa de calor municipal. Una de les primeres de la comarca, que ha d'esdevenir una mostra de viabilitat tant per a l'ajuntament com per a la comarca, perquè ens ofereix la possibilitat de produir un servei energètic econòmicament rendible, socialment respectuós i,

Elaboració d'estella per a biomassa.

mediambientalment sostenible. L'aprofitament energètic dels boscos i cultius del Berguedà amb l'objectiu de disminuir la factura energètica es compatible amb la oportunitat i variabilitat del nostre entorn i les seves persones.

Son 9 municipis de la comarca els que estan preparant-se, amb

poc més de 1,5 milions d'euros d'inversió directa amb l'objectiu de procurar a la fusta un destí millor que no pas cremar-se al bosc, podent provocar una despesa en extinció que no és assumible per la societat.

Tot aquest nivell de despesa no és assumible públicament si no es desenvolupa un sector econòmic que doni sortida a la productivitat forestal comarcal i de biomassa per extensió. Per altre banda, les iniciatives que valorin la petjada de carboni en la seva activitat

Caldera de Biomassa.

econòmica esdevindran respectades per la societat actual, fruit dels valors que transmeten i, es veuran projectades a l'exterior per captar clients que valoren la capacitat de traçabilitat dels processos productius.

Per exemple, es valora un producte alimentari com és una bossa de patates fregides quan es fa amb oli d'oliva, perquè es fa participar al comprador amb la qualitat de les matèries primeres emprades. També es valora un vi del Penedès o de pla de Bages perquè al consumidor li donen unes característiques pròpies de la DO i afegim el valor d'aquell control. Quan comprem una carn de bruna el productor ens garanteix una traçabilitat des de la botiga fins a la granja on va néixer. El sector

turístic classifica els establiments segons els serveis que ofereixen.

La sostenibilitat ha de ser un factor clau en el model de desenvolupament futur de la nostra societat. Ens fan falta eines per sensibilitzar al consumidor final, de quin és el procés i el recorregut que ha seguit energèticament un producte manufacturat. En aquest sentit, però, no tenim cap indicació que els productes alimentaris, la oferta de serveis o, les construccions es fan de forma sostenible. La certificació s'introdueix com a un valor de producte. Com a conseqüència, la gestió forestal en general i la producció fusta en particular es veuran augmentades.

No ens imaginem un establiment d'hosteleria amb un dis-

tintiu de l'origen de la seva font energètica, ni un moble de fusta amb el distintiu que en garanteix la traçabilitat fins al productor i aquest ha d'ésser un treball que han de fer les empreses que de forma constant i continua estan certificant a empreses que produeixen bens o serveis a la població. Les empreses certificadores estan obligades a que el negoci certificat es diferenciï de la resta, així com donar a conèixer i fer entenedora la simbologia de la certificació.

Per això convé crear models

aprofitaments de la fusta per a aplicacions industrials. I en segon terme la demanda ha de venir dels aprofitaments per fer energia. En aquest sentit, s'estan fent estudis de viabilitat de forma prèvia a la decisió d'incorporació de calderes de biomassa a nivell municipal, ja sigui per escoles, edificis administratius municipals, pavellons poliesportius, llars d'infants, etc que seran gestionades des de l'ajuntament o, per tercers a partir d'empreses de serveis energètic (ESE) o altres formules de gestió. En definitiva es tracta de posar en valor el recurs forestal, i afavorir la gestió sostenible del bosc, de manera que aquest aprofitament suposi a més, un valor afegit a altres sectors econòmics de la zona on es desenvolupa l'activitat.

Tanmateix no s'ha inventat res des de la Diputació, es tracta que abans de prendre decisions polítiques, tècniques, o econòmiques fem allò que ja feien els nostres avis, fer participants als veïns de la nostra voluntat de canvi per a recollir adhesions. Allò que modernament se n'ha dit un estudi de mercat.

Arribarà el dia que seran sostenibles les empreses que hagin reconvertit la seva font energètica. Els que unifiquin i optimitzin els costos energètics seran els negocis d'èxit en el futur immediat. Quan en una societat es disposa de bosc, residus ramaders o productes secundaris de la producció agrícola, tenim biomassa. I aquesta és la font energètica més propera.

Arribarà un dia on la transformació de la fusta serà més rentable fiscalment que la transformació de l'acer, l'alumini o el plàstic. O que el cost de manteniment dels immobles no sostenibles energèticament pels productes emprats en la seva construcció sigui superior al de les edificacions fetes amb elements naturals i sota criteris d'autosostenibilitat.

Estem parlant de gestió forestal.

productius respectuosos amb l'entorn que puguin ser competitius dins de cadenes de distribució de productes i que s'adrecin al client que participa dels valors que ofereix. Estratègia de fomentar clusters on els diferents inputs necessaris per poder oferir productes permetin la viabilitat i el desenvolupament quantitatiu i qualitatiu del sistema productiu del cluster.

Des de la Diputació de Barcelona i en col·laboració amb altres administracions públiques estem treballant en criteris de creació de demanda. Aquesta és la clau de volta del sistema de prevenció d'incendis forestals. Si hi ha demanda, hi ha gestió forestal. Aquesta demanda ha de venir en primer terme de fer uns

Ramon Minoves i Pujols

Coordinador d'Espais Naturals i Medi Ambient
Diputació de Barcelona.